

ZLOČIN U PETRINJI 2

Ponovljeno suđenje protiv optuženih Janka Banovića i Zorana Obradovića

Županijski sud u Sisku

Predmet: K-13/07

Kazneno djelo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH

Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku: K-DO-7/05 od 2. ožujka 2007.g. (izmijenjena na raspravi od 21. kolovoza 2007.)

Optuženici:

Prvooptuženi Janko Banović, rođen 1958., Srbin, nepoznata adresa prebivališta – boravišta, 8. 7. 2005. godine za optuženikom je raspisana tjeratica, a 24. 5. 2006. i međunarodna tjeratica, sudi mu se u odsutnosti

Drugooptuženi Zoran Obradović, rođen 1965. u Donjoj Bačugi, s prebivalištem u Donjoj Bačugi 1, državljanin Hrvatske i Srbije, nalazi se na odsluženju kazne u kaznionici u Lepoglavi

Vijeće za ratne zločine:

Snježana Mrkoci, Predsjednica Vijeća

Predrag Jovanić, član Vijeća

Višnja Vukić, članica Vijeća

Zastupnik optužnice:

Marijan Zgurić, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika

Branitelji:

Saša Kelava, odvjetnik iz Petrinje – branitelj 1. opt. Janka Banovića

Josip Sladić, odvjetnik iz Siska – branitelj 2. opt. Zorana Obradovića

Žrtve - ubijeni:

Ivan Stanić i Slavko Matković

Promatrači:

Goran Miletić, Documenta Zagreb

Suđenje još prate predstavnici OSCE-a u Hrvatskoj Dagmara Pilascek i Nebojša Paunović te članovi obitelji optuženog Zorana Obradovića.

Dosadašnji tijek postupka:

Županijski sud u Sisku je 31. kolovoza 2007. godine temeljem optužnice br. K-DO-7/05 od 2. ožujka 2007. g. (izmijenjene na glavnoj raspravi od 21. kolovoza 2007.) donio nepravomoćnu presudu kojom su opt. Janko Banović (kojemu je suđeno u odsutnosti) i opt. Zoran Obradović proglašeni krivima što su, sa većim brojem neidentificiranih pripadnika paravojnih formacija, na, za sada neutvrđen način, usmrtili civile Ivana Stanića i Slavka Matkovića. Osuđeni su na kaznu zatvora od po 7 godina.

Protiv prvostupanjske presude branitelji su uputili žalbe VSRH. Branitelj prvooptuženog žalio se zbog svih osnova zbog kojih se žalba može pobijati, dok se branitelj drugooptuženog žalio zbog

bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, povrede Kaznenog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Oba branitelja su iznijeli prijedloge da se pobijana presuda ukine i vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Županijsko državno odvjetništvo se također žalilo u odnosu na visinu kazne te zatražilo VSRH da obojici optuženika kazne primjereno povise.

VSRH je rješenjem br. Ikž 1059/07-7, od 23.siječnja 2008. godine, prihvatio žalbe branitelja zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

U svom je rješenju VSRH naložio prvostupanjskom sudu da ponovno izvedu sve provedene dokaze, posebno u odnosu na iskaze svjedokinja Marije Vilus i Ane Pešut, te provođenje dopunskog medicinskog vještačenja ozlijeđa oštećenog Ivana Stanića. U odnosu na pritvor, VSRH je utvrdio da su pritvorske osnove za drugooptuženog Zorana Obradovića još uvijek na snazi.

Izvjestaji s rasprave

21. ožujak 2008. g. – čitanje optužnice, izjašnjavaње o krivnji, dokazni postupak

Izvjestaj: Goran Miletić, Documenta

Predsjednica Vijeća je na početku glavne rasprave utvrdila kako je sastav Vijeća za ratne zločine izmijenjen nakon što je VSRH svojim rješenjem ukinulo presudu Županijskog suda u Sisku i vratio predmet na ponovno suđenje, pritom napomenuvši kako je izmijenjena u Vijeću posljedica činjenice da sudac Danko Kovač više nije sudac Županijskog suda u Sisku, a sutkinja Holzer je zauzeta istražnim radnjama u Istražnom centru.

Glavna je rasprava započela čitanjem optužnice broj K-DO-7/05 od 2. ožujka 2007. činjenično izmijenjene na glavnoj raspravi od 21. kolovoza 2007.

Drugooptuženi Zoran Obradović je izjavio da se **ne smatra krivim** za kazneno djelo koje mu se stavlja na teret optužnicom ŽDO Sisak.

Dokazni postupak

Sukladno rješenju VSRH, stranke su uputile prijedlog da se ponovno pozovu i ispituju svjedoci Ana Pešut, Marija Vilus, Nikola Vilus, Stoja Obradović i Nikola Obradović, kao i da se pročitaju iskazi svjedoka Stanka Obradovića, Milana Svilokosa, Milorada Turopoljca, Dušana Slijepčevića, Đorđa Jekića i Milana Obradovića.

Također je upućen prijedlog Vijeću da se provede ekshumacija mrtvog tijela Ivana Stanića uz provođenje dopunskog medicinskog vještačenja povreda kako bi se utvrdio točan uzrok smrti.

Zamjenik ŽDO je predložio da se pozove i ispita netko od članova obitelji oštećenog Slavka Matkovića kako bi se utvrdila okolnost pronalaska njegova tijela.

Vijeće je donijelo rješenje kojim su prihvaćeni svi dokazni prijedlozi stranaka, osim prijedloga za ekshumacijom, o kojemu će se odlučiti naknadno.

Branitelj drugooptuženog je zatražio ukidanje mjere pritvora protiv njegova branitelja uz zamjenu te mjere mjerom oduzimanja putnih isprava, davanje jamstva u vidu zalogu obiteljske kuće u Donjoj Bačugi i tjednog javljanja tijelima sudbene vlasti RH.

Vijeće nije prihvatilo prijedlog branitelja drugooptuženog te je produljilo pritvor prema čl. 102. st. 1. t. 1. ZKP-a.

Glavna je rasprava odgođena, a novo je ročište zakazano za **23. travnja 2008. godine u 9,30.**

23. travnja 2008. godine

Nemamo izvještaj sa rasprave.

29. svibnja 2008. godine - dokazni postupak

Izvještaj: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Predsjednica vijeća upoznala je stranke i sudionike postupka da je Sud zaprimio dopis Ureda za obranu Petrinja, s podacima o žrtvama. U njemu je navedeno da je pok. Ivan Stanić bio pripadnik ZNG RH od 15. kolovoza 1991. godine do 21. rujna 1991. godine te da je pok. Slavko Matković bio pripadnik Narodne zaštite od 5. srpnja 1991. godine do 21. rujna 1991. godine.

Svjedočenje Željka Papića

Svjedok je rekao da se dana 21. rujna 1991. godine, kada je pala Petrinja, u ranim jutarnjim satima nalazio u svojoj kući u Vinogradskoj ulici. Čuvši avionski napad istrčao je iz kuće, sjeo u svoj automobil te se uputio na Sajmište, gdje su se nalazili pripadnici HV-a, kojima se trebao priključiti i pomoći u pružanju otpora. U trenutku kada je odlazio od kuće, vidio je Ivana Stanića, koji se nalazio u dvorištu svoje kuće, obučenog u civilnu odjeću.

Na Sajmištu se priključio pripadnicima postrojbe. Čuli su granatiranje i pucnjavu. Vidjeli su da je do Vinogradske ulice došla neprijateljska postrojba s tenkom. Svjedok je rekao da nisu pružali otpor jer je neprijatelj bio jak. Dobili su naredbu za povlačenje.

Osim pok. Ivana Stanića, kritičnog dana nije vidio ostale članove obitelji Stanić. Nije mu poznat način na koji su stradali Ivan Stanić i Slavko Matković. Svjedok se u Petrinju vratio nakon «Oluje», 1995. godine.

Svjedoku je, uz suglasnost stranaka, predložen iskaz svjedokinje Marije Vilus, u kojemu je ona izjavila da je kritičnog dana sreća Željka Papića. Svjedok je rekao da ostaje pri danoj izjavi, no da, zbog proteka vremena, postoji mogućnost da je sreća Mariju Vilus, ali se toga ne sjeća. Rekao je da je siguran da se nije zadržao sa Ivanom Stanićem, a pogotovo ne sa Slavkom Matkovićem.

Nadalje, rekao je da se sa Sajmišta moglo vidjeti da se u Petrinji vodila borba i da je pružan otpor srpskim postrojbama. Rekao je da su pripadnici policije i ZNG RH primali naredbe nezavisno jedni od drugih te da je moguće da se zbog toga Ivan Stanić i Slavko Matković nisu povukli na Sajmište. Rekao je da je Ivan Stanić imao puškomitraljez samo kad je išao na položaj, a da je on (svjedok) imao automatsku pušku.

Rekao je da se ne sjeća je li dao izjavu nekom članu Komisije za istraživanje ratnih zločina. Nije odgovorio na pitanje je li, prilikom odlaska na Sajmište, vidio Ivana Stanića

Branitelj II okrivljenog je stavio **prigovor** neistinitosti iskaza svjedoka.

Svjedočenja Milivoja Mazalovića

Svjedok je rekao da je bio član pričuvnog sastava hrvatske policije. Kritičnog dana, 21. rujna 1991 godine, bio je u Brestu, selu kraj Petrinje, gdje se policija povukla zbog napada na Petrinju. Ivana Stanića i Slavka Matkovića poznaje još iz djetinjstva. O njihovom stradanju nema neposrednih saznanja. Rekao je da je 10-15 dana nakon kritičnog događaja čuo da su ih ubili četnici prilikom pljačke dućana Evice Čučković. Čuo je da su im Stanić i Matković rekli da ne razbijaju, već da samo uzmu što žele, te da su nakon toga pokošeni rafalom.

Svjedoku je predložen iskaz svjedoka Nikole Vilusa, koji je naveo da mu je otac pok. Ivana Stanića rekao da o smrti njegova sina nešto zna zet Antuna Jaše, Mazalović. Svjedok je rekao da on jeste zet Antuna Jaše, ali da mu o smrti Ivana Stanića nije ništa poznato.

Svjedočenje Antuna Lončarevića

Svjedok je izjavio da je bio pripadnik pričuvnog sastava policije. Sa dvojicom civila je bio upućen u «Vilu Gavrilović», da pokupe tijela 17 poginulih osoba. Napad na Petrinju je počeo oko 8.30 sati. Tijela nisu uspjeli pokupiti. Sakrili su se u podrumu svjedokove tete, u Petrinji, u ulici Mate Filjaka. U podrumu su ostali do 19.10 sati. Tada su odlučili pobjeći, jer je u ulicu, u kojoj su se nalazili, ulazio tenk. Svjedok je bježao prema Vinogradskoj ulici. Zbog jake pucnjave sakrio se iza kuće pok. Antuna Jaše, između ograde i vinove loze, preko puta kuće i trgovine Evice Čučković. Dok je ležao u skloništu vidio je četnike, koji su dolazili u kamionu, tenku, pucali su po kućama, bacali granate. Rekao je da hrvatska strana nije pružala otpor. Vidio je da su pljačkali dućan Evice Čučković. Čuo je glasove Ivana Stanića i Slavka Matkovića. Pokušavali su spriječiti četnike u razbijanju i rušenju. Čuo je pucnjavu, nakon čega su se četnici udaljili prema Sajmištu. Svjedok nije vidio da su ubili Ivana Stanića i Slavka Matkovića, ali je čuo njihove glasove, svađu, a zatim i pucnjavu. Svjedok je u skrovištu ostao do noći, a kad je neprijateljska vojska otišla, pobjegao je u smjeru brda zvanog Ruševine. Otuda je mogao vidjeti paljenje kuća, ubijanje.... Od Ivana Kramarića je saznao da su Ivan Stanić i Slavko Matković ubijeni. Kramarić mu je ispričao da je dan nakon pada prolazio kroz Petrinju i vidio ubijene Stanića i Matkovića. Svjedok je zaključio da su u Vinogradskoj ulici bile srpske postrojbe iz Bačuge i Luščana. To je zaključio po dijalektu kojim su govorili.

Vještačenje dr. Steve Kovačevića

Izjavio je da ostaje kod nalaza danog 06. srpnja 2005. i 13. srpnja 2005. godine. Istaknuo je da bi, s obzirom na opis povreda koje su dali svjedoci, a s obzirom da je zapisnik o obdukciji manjkav u tom pogledu, eventualna ekshumacija tijela pok. Stanića i pregled njegovih posmrtnih ostataka bila korisna u smislu daljnjeg utvrđivanja mehanizma nastanka povreda.

Vijeće je riješilo ŽDO-u iz Siska ostaviti rok od 8 dana zbog razmatranja spisa i eventualne izmjene činjeničnog opisa optužnice. O prijedlogu za ekshumacijom odlučiti će naknadno. Od ureda za obranu Petrinja zatražiti će se podatak je li i u kojoj mjeri od postrojbi hrvatske vojske bila organizirana obrana Petrinje.

Glavna rasprava je odgođena za dan **19. lipnja 2008. godine, u 9.30 sati**. U daljnjem tijeku dokaznog postupka saslušat će se svjedok Ivan Kramarić

Zapažanje monitora

Za vrijeme svjedočenja svjedoka Antuna Lončarevića došlo je do kratkog prekida glavne rasprave u trajanju od 15 minuta. Sestri pok. Ivana Stanića, koja je bila nazočna raspravi, pozlilo je, te joj je pružena pomoć.

Branitelji ometaju tijek rasprave čestim upadicama, atmosfera u sudnici za vrijeme rasprave je «predomaća».

19. lipnja 2008. godine - dokazni postupak, završne riječi, objava presude

Izvjestava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje su pratili: Jelena Đokić Jović, Documenta, Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Jelena Borić i Nebojaša Paunović, Ured OEES-a Zagreb

Pročitana je dopis Ureda za obranu Petrinje s podacima o organiziranju obrane grada Petrinje, osnutku ZNG Petrinje, o postrojbama koje su sudjelovale u obrani Petrinje. Navedeno je da se ne raspolaze podacima kojim su postrojbama pripadali pokojni Ivan Stanić i Slavko Matković.

ŽDO je predložio ispitivanje svjedoka: Željka Hosi, Drage Krpanića i Martina Stašćeka.

Svjedočenje Ivana Kramarića

Izjavio je da je dana 21. rujna 1991. godine pobjegao u Žažine, nakon što su srpske paravojne formacije počele ulaziti u grad. Tijekom noći vratio se u grad po neke zaboravljene stvari. Prolazeći kroz Vinogradsku ulicu navratio je do susjeda Milana Zagorca, koji ga je zamolio da ode do dućana Evice Čučković i donese nekakvo piće. Na ulici je vidio dva mrtva tijela. Na jednom nije bilo vidljivih povreda dok je na drugom vidio tragove rafalne paljbe. Nakon što se vratio kod Milana Zagorca s njim je razgovarao o dvojici poginulih, za koje se pričalo da su Slavko Matković i Ivan Stanić. Svjedok je rekao da je odjeća pokojnika bila šarena, da su vjerojatno bili u uniformama Hrvatske vojske.

Svjedočenje Drage Krpanića

Izjavio je da je početkom Domovinskog rata pristupio II brigadi ZNG RH. Dana 21. rujna 1991. godine nalazio se na Gornjem Viduševcu iznad Gline. Toga dana, oko 24.00 sata, pozvan je u Sisak, u Zapovjedništvo brigade. Imenovan je zapovjednikom obrane Petrinje. Tu dužnost preuzeo je od Hosi Željka. Njegova zadaća je bila sprječiti prelazak neprijatelja preko Kupe, odakle bi nastavio prodirati prema Velikoj Gorici. Svjedok je rekao da je zadaću u cijelosti ispunio.

Odluka o dokaznim prijedlozima

Vijeće je odbilo dokazni prijedlog ŽDO-a da se kao svjedoci saslušaju Željko Hosi i Martin Stašćik. Odbilo je i prijedlog za ekshumacijom tijela pok. Ivana Stanića.

Čitanje dokaza

Pročitani su iskazi svjedoka: Stanka Obradovića, Milana Svilokos, Milorada Turopoljca, Dušana Slijepčevića, Đorđa Jekića, Milana Obradovića i Nikole Obradovića.

Također su pročitani: zapisnik o ekshumaciji od 1. travnja 1996. godine, službena bilješka o položaju snaga tzv. SAO Krajine u D. Bačugi od 2. kolovoza 1991. godine, zapisnik Zavoda za sudsku medicinu iz Zagreba, od 4. travnja 1996. godine, zapisnik o pregledu posmrtnih ostataka i identifikaciji Stanić Ivana, izvršenom dana 1. travnja 1996. godine. Izvršen je i uvid u dokumentaciju očevida.

Stranke nisu imale novih dokaznih prijedloga.

Obrana optuženog Zorana Obradovića

U svojoj obrani je rekao da ostaje kod svoga iskaza danog u istrazi dana 12. prosinca 2006. godine i kod obrane dane na glavnoj raspravi dana 31. kolovoza 2007. godine. Rekao je da se dana 21. rujna 1991. godine nije nalazio u Petrinji te da stoga nije mogao sudjelovati u likvidaciji pokojnih Ivana Stanića i Slavka Matkovića. Rekao je da je sa njim bio opt. Janko Banović. U Petrinju su došli tek nekoliko dana nakon pada Petrinje. Za vrijeme boravka u Petrinji nije sreo, a niti razgovarao sa Marijom Vilus i Anom Pešut.

Završni govori

Zamjenik ŽDO-a iz Siska je rekao da ostaje kod završnog govora danog na glavnoj raspravi dana 31. kolovoza 2007. godine. Rekao je da se činjenično stanje u ponovljenom postupku nije promijenilo, da smatra da je na nedvojben način utvrđeno da su optuženici sudjelovali u likvidaciji pokojnih Ivana Stanića i Slavka Matkovića, na način da su ih iscipelarili i usmrtili. Smatra da je iz iskaza svjedokinje Marije Vilus utvrđeno da su oštećenici bili civilne osobe. Zamjenik ŽDO-a iz Sisaka je predložio da Sud optuženike proglasi krivima i osudi ih zakonu.

Branitelj opt. Janka Banovića je rekao da ostaje kod završnog govora danog na glavnoj raspravi dana 31. kolovoza 2007. godine, da smatra da rezultati ponovljenog postupka i dalje ne daju dovoljnu osnovu da opt. Janko Banović bude proglašen krivim. Predložio je da Sud donese oslobađajuću presudu.

Branitelj opt. Zorana Obradovića je rekao da ostaje kod završnog govora danog na glavnoj raspravi dana 31. kolovoza 2007. godine. Rekao je da smatra da je tijekom ponovljenog postupka utvrđeno, kao nesporna činjenica, da su pok. Ivan Stanić i pok. Slavko Matković lišeni života nasilnom smrću. Rekao je da je obrana i u prvostupanjskom i u ponovljenom postupku dokazala alibi opt. Zorana Obradovića, jer je veći broj svjedoka potvrdio da dana 21. rujna 1991. godine optuženik nije bio u Vinogradskoj ulici u Petrinji. Rekao je da optužnica njegovog branjenika tereti za počinjenje ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, a da je iz iskaza najmanje četvero

svjedoka vidljivo da je pok. Ivan Stanić bio u uniformi, da je bio pripadnik ZNG RH. Branitelj je rekao da je ŽDO iz Siska optužnicu mijenjalo više puta, što smatra zloupotrebom procesnih pravila, a ne zakonskim ovlaštenjem zastupnika optužbe.

Na kraju završnog govora je rekao da u dokaznom postupku nije utvrđeno da je opt. Zoran Obradović postupio na način kako se tereti optužnicom. Preložio je da Sud donese oslobađajuću presudu i to po dvije osnove. Rekao je da nije dokazano da je optuženik počinio kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret, te da u postupanju optuženika nema elemenata kaznenog djela koje mu se optužnicom stavlja na teret.

PRESUDA

Istoga dana, predsjednica Vijeća objavila je i ukratko obrazložila presudu.

Optuženici Janko Banović i Zoran Obradović proglašeni su krivima da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Opt. Janko Banović i opt. Zoran Obradović osuđeni su na kazne zatvora u trajanju od 5 (pet) godina.

Opt. Zoranu Obradoviću u izrečenu kaznu uračunato je vrijeme provedeno u pritvoru, u kojemu se nalazi od 11. srpnja 2006. godine. Protiv opt. Zorana Obradovića pritvor je produžen.